

Zazpiak bat

ZAZPIAK bat leloa izan da euskaltzale eta abertzaleok gehien erabilia izan duguna. Leloa ximplea dela ematen du, berriz, bere zentzua oso zabala da eta esanahia oso garrantzitsua. 'Bat' horrek bat egin, bat etorri, bat egon esan dezake eta beraz 'zazpiak bat-ek' batasuna, elkartasuna eta adostasuna esan nahi du.

Zazpiak bat lelopean jende multzoa mugitu zen, gogo asko elkartu ziren. Euskaldunen arteko historian zehar batasunik eza kezka handia izan da beti. Bakarrik kanpotik erasotzen zigitenean elkartzeko gauza ginen, eta ez beti zoritxarrez.

60, 70 eta 80ko hamarkadaren hasiera arte giro ederra sortu zen, euskaldunen arteko elkartasuna inoiz baino handiago zen. Etorrizun bateratua laister ikusiko genuela pentsatu zuten askok. Tamalez, urteik urtera giroa hostuz joan da eta gaur egun urrun-urrunetik ikusten dugu nahi hori.

Ez da gauza berria esatea Euskal Herriko kanpoko pertsonak eta interesak gure banaketaren alde burukatu izan, burukatzan eta burukatu direla. Gure herri izaera, kultura eta herria zanpatu nahi izan dituzten Bi estatuek saiatu dira asko eta etengabe gure batasunaren aurka. Nabaria, oso garbia da ezin dugula inoiz ahaztu.

Hala ere, idazlan honen helburua guri dagoz-kigun hainbat portaeraz aritzea da, zeren eta geurea konpontzen ez dugun bitartean ez dugu kanpoko etsaierik bilatu behar gure ezbeharren sortzaileak aurkitzeko.

Uniformatzaileak:

Abertzaleok lan izugarri bati ekin genion, eraikuntza nazionalari. Gure herria nazio bilakatu behar genuen herri izaera gorde ahal izateko, aldiz, noski guk ere zentzugabekeriak egin ditugu askotan.

Talde eta alderdi gehienek eraikuntza nazionalari ekin zioten, hiltzeko arrisku handian zegoen kultura zaintzen eta garatzen hasi ziren, eta abestiak, sinboloak, ipuinak asmatu zituzten. Lana egitan handia zen, eta da, hamaika gauzatan asmatu genuen eta besteetan porrot.

Akats haundi bat izan genuen abertzaleok. Hain zuzen ere, alboko estatuek euren eraikuntza 'nazionalen' erabilitako zenbait tresna eta erak erabili genituen guk ere, onak eta txarrak. Eta horretan datza arazoaren kakoetatik haundienetarikoa, haiengandik ikasitako ezbehar ugari gure herriari atxiki nahi dizkiogula, bateratzea eta uniformizazioa nahastu dugularik.

Hori dela eta eskualde bakarreko (batzutan Bilboaldekoa, besteetan Goiherrialdekoa, gaitontzekoetan Iruñerrikoa...) ikusmoldea zabaldu nahi izan dute Euskal Herri osora, eta gurea bezalakoa herri bati ez zaio aurrefabrikaturiko jantzi bat balio.

Gure herriaren errealitatea ezberdina da, herri bat gara noski, baina gure izaera zabala da, eskualdeen artean ezberdintasunak daude, eta hori batzuk ahaztu dute.

Ugaritasuna ona da, abertzale frankok ikasi gabeko ikasgaia dute honakoa.

Gure abertzaletasuna ez da frantsesena edo espainiarren bezalakoa, geurea ez da zanpatzailea, uniformatzailea, elkartasunzalea baizik. Euskal Herria anitza da, eskualdeak ditu oinarri eta eskualdeak ditu eraikuntzaren zutabe.

Gogoan izan behar dugu 'bat' horrek batasunaz gain, elkartasuna eta adostasuna esan nahi duela.

Sakabanatzaileak:

Uniformatzaileen aurrean, beste aldean, sakabanatzaileak aurki genitzake. Zoritxarrez bigarren hauek azken bolada honetan ugarituz joan dira. Aurreneko lerroetan zabaldu dugun kritikari egiten dioten ikasia guk egiten diogunaren kontra da. Guk ezberdintasunak ontzat hartzen ditugu eta gure ustez ugaritasunak herriaren aberastasuna adierazten du. Ordea, talde edota pertsona hauek ezberdintasuna gaindiezina dela ikustarazi nahi digute. Ez gaitu harritu behar hauexek direla Espainia ala Frantziarekin ezberdintasun gutxi ikusten duten berek.

Eraikuntza nazionalerako aukeratu dugun bideaz da uniformatzaileena ezta ere sakabana-

tzaileena (hauek ez bait dute eraikuntza nazionalen sinisten). Bide nagusia kultura da eta bereziki Euskara. Oinarria hau da eta garatzeko modua eskualdez eskualdeko antolakuntza. Gure taldearen lankidea den Euskariak bere armarrian asmo hori oso ondo adierazi du, Euskal Herria puzzle bat da eta zatiak elkar daitezke, puzzlea nahiak eta lanak osatuko dutelarik.

Gure nahia 7 Euskal Herriek (eta herrialde guzietako eskualde oro) etorkizun politiko bateratua izan dezaten da, burujabetasuna. Hala ere, ziurrenik lana urte askotarako izango da eta aurretik prestatu beharko dugu.

Aldiz, ezin diogu etorkizunari itxaron, itxaroten galduko zaigu eta. Gaurtik hasi behar dugu tinko eraikuntza nazionala, berpiztu behar dugu *zazpiak bat*-ek lortu zuen giroa.

Burujabetza politikoa lortzen dugun bitartean burujabetza kulturala lortu beharra dago lehenbailehen (Ideia ez dugu guk asmatu ikus 'Larrun' eta 'Enbata'). Euskarak eta Euskal kulturak dagoen araudi legala gainditu behar dute. Zazpi herrialdeetara zabaldu behar da arlo hauei dago-kiena, erakunde bateratuak sortuz. Erakundeak ez badira legalki onartuak izaten onartuak izango bailiren lanean hasi beharko genuke. Ikastolek bide hori baliagarria dela frogatu dute.

Lurralde batasunari buruzko eztabaida oso handia da, hor daude gainontzeko gaiak: mugak, erakundeak, independentzia... Jarrai dadila eztabaida. Oraingoz EGUNKARIARI esker euskaldunok daukagun iritzi saileko eztabaidagune hau erabili nahi dugu eztabaida berotzeko, ea pixkanaka aipaturiko giro ederra berpizten dugun elkarrekin. Benito Lertxundiren 'Zenbat gera' abestiaren «alkar hil» alkari bizi izan dadin.

GILLERMO OKARITZ

INAKI ETXEBERRIA

AMAIUR-BURUJABETZAREN ALDEKO
ASANBLADEN KIDEAK

BERRIAKZIRI

**ESTEBAN
OLAIZOLA**
Hondarribiko
Kofradiako
lehendakaria
EGIN

«Bizkaiko Itsasoko

bostehun untziek bolantak hartuko balituzte, kalte ekologikoa konponezina izango litzateke»

**MASSIMO
D'ALEMA**
Italiako PDSko
idazkari nagusia
EL PAIS

«Berlusconi espero

zena baino txarragoa da»

**KEPA
ALTONAGA**
UEUko zuzendaria
DIARIO DE
NOTICIAS

«Garbi dago euska-

rak gero eta garrantzi handiagoa duela zerbitzu publikoetan»

INAKI IBANEZ
Osasunako
futbolaria
DIARIO DE
NAVARRA

«Niretzat Osasun

egotea ez da batere gogorra»

Jesus Larrañaga

LEHEN berria Añamendi Entziklopedian irakurri nuen: «Larrañaga Churruca Jesús 'Goyeri'. Político guipuzcoano nacido en Urretxu. Su padre era contratista de obras y su madre planchadora». Hasiera polita zen komunista baten biografia baterako. Sarri gertatzen zait, zenbaiten bila hasi eta, bidean, beste zerbaitek atentzioa eman, eta bertan gelditzea. Ez dakit zerk pausarazi ninduen Larrañagarenean. Ez nuen ezagutzen. Argazkian agertzen zen sudur kakotu hark edo irribarre zabalak, akaso. Añamendik eskaintzen dion artikulu zehatz argia irakurri, eta gehiago jakitearen gosez gelditu nintzen. Gogoan dut, gainera, fotokopia bat atera niola eta apunte batzuk hartu nituela, kontakizun laburren bat idazteko aproposa iruditu zitaidalako.

Urretxun jaio bazen ere, Beasainen bizi izan zen familiarekin. Xabierren ikasi zuen apaizgai, baina handik bota egin zuten eta langile hasi zen Beasainen. Orduan, Euzko Gaztedin ibili zen eta SOVen. Primo de Riveraren diktadurapean Frantziara aldegin behar izan zuen, eta han egin bide zen komunista. Diktaduraren azken urteetan eta errepublika garaian garrantzi handiko papera jokatu zuen Gipuzkoako komunismoaren baitan. 1933an Euskadi Roja sortu zuen. PCEko Biltzar Nagusiko kide izendatu zuten, eta gerra garaian gerra komisarioa izan zen. Uztailaren 18aren ondoren, Loiolako kuartelak matxinatu zirelarik, Larrañagaren ardurapean egon zen Donostiaren defentsa. Euskal Herriko gerran ibili zen Bilbo

erori zen arte, eta Asturias aldera joan zen bere ostearekin. Handik Bartzelonara eta Valentziara. Valentzian preso hartu eta zigor itxituratik ihes egin zuen. Handik Frantziara eta Amerikara ondoren. 1941ean, Alderdiak Lisboara bidali zuen, handik Espainiara sartu eta Frankismoaren aurka ihardun zezen. Lisboan beste lagunekin batera preso hartu zuten eta Francoren poliziaen eskuetan utzi zituzten, Valentzia de Alcantaran. Handik Madrilera. Itaunketak Puerta del Solen. Heriotz zigorra. Donostian danborrada. Almu-denako hilerrian tiro hotsak. Larrañaga, Diéguez, Asarta eta Girbau hilik egunsentian.

Hori zen neukan berri laburra Larrañagari buruz. Berriki, ordea, Jose Antonio Egidok liburu bat kaleratu du, Ediciones Vosa-ren eskutik, 'Jesus Larrañaga comunista y abertzale' izenburupean; ikusi bezain pronto, erosi eta gustura irakurri dut. Aitortu behar dut hagiografia zale bainaiz ere, ez zaizkidala hagiografia komunistak gehiegi gustatzen. Ez dakit, zerbaitek karrak egiten dit, sainduen mirakuluak sinogarriagoak iruditzen zaizkit. Ez zaizkit horren mirakulu iruditzen, ordea, aldi berean saindu eta gizon azaltzen dizkidatenenak. Hala ere, liburu baliagarria da Egidorena Larrañagaren berri ikasi nahi duenarentzat.

Komunista atipikoa izan zen Larrañaga. Abertzaletasunaren lerroetatik zetorren, eta euskalduna zen, esan nahi baita euskaraduna. Haren ametsa Iberiako herrien federazio sovietarra egitea zen. Gizon eta emakume askeen Euskadi

aske bat, langileen eta nekazarien borrokaren bidez. Eta amets horren alde borrokatu zen bizitza guztian. Zail da aurkitzea garai hartako huelga bat, Larrañagaren partaidetasunik gabe.

Hala ere, badira makina bat puntu beltz Egidoren liburuak argitzen ez dituenak. Lehena, eta garrantzitsuenak: nola pasa zen abertzaletasunetik komunismora. Badirudi, Gallastegiren jarraitzaile izan zela gaztaroan, baina horrek ez digu korapilo handirik askatzen. Hori da, besteak beste, Egidok 'mirakulu gisa planteatzen duen kontuetako bat. Bilbo erori eta Euzko Jaurleri-tzarekin izan zituen arazoak, edo Astigarrabia lagunarekin eduki zuen tirabira, Egidok malko batzuen gorabeherarekin argitu nahi izan diguna.

Kontu hauek buruan, beste izen bat dator kit burura: Tomas Meabe (*cierra los ojos Meabe, pestaña contra pestaña*). Arana Goiriren enkar-guz sozialismoa aztertzen hasi, eta hura ere abertzaletasunaren lerroetatik sozialismora pasatuko. Kurioso da nola gelditu diren bi izenok ahanzturaren apaletan, haien ideiakideek ere errebindikatzen ez dituztela. Kurioso da ikustea, hainbeste urte pasa eta gero, historiaren puska bat ezkatatu zaigula: Larrañaga, Zapirain, Errandonea, Arriolabengoa, Urondo... Nork ezkatatu dizkigu?

INAZIO MUJICA IRAOLA

IDAZLEA

ZAKILIXUT

© Olariagak

